

Anne Jerslev og Vibeke Pedersen peger i artiklen "Det mandlige spejl" på behovet for flere film om pigers liv - og kvindelige instruktører! Indledningsvis gøres der kort opmærksom på dominansen af drenge/mande-temaer i danske og amerikanske ungdomsfilm. To film, hvor piger har fremtrædende roller, analyseres. Det drejer sig om den amerikanske "Pretty in pink" og den danske "Tro, håb og kærlighed", og meget relevant sættes der spørgsmålstegn ved de muligheder for identifikation, som tilbydes piger gennem disse film.

Ungdomsredaktionens udsendelsesrække "Rapport fra en baggård" er udgangspunkt for Mette Ewalds analyse af dansk ungdoms-TV. Analysen koncentrerer sig om udsendelsernes distance til det etablerede selvhøjtidelige TV ved at bryde med de etablerede TV-koder og TV-genrer. Desuden vurderes udsendelserne mht. gennemslagskraft og appel til unge, ligesom der gøres overvejelser over de receptionsformer udsendelserne lægger op til.

Ved at fokusere på de særlige oplevelsesformer, som musikvideoen appellerer til, kommer Benny Bang Carlsen i artiklen "Magien i rockvideoen" ind på den historiske ændring af sanseoplevelsen. Analysens pointe er, at musikvideoens ophobning af sanseindtryk, som ikke relateres til hinanden og hvis mening forbliver i det uvisse, udvikler læreprocesser, som kan siges at forberede de unges integration i den elektroniske tidsalder.

I forbindelse med unges forbrug af billedmedier er det væsentligt at være opmærksom på sansemådernes ændring, ligesom det er vigtigt at rette blikket mod den følelsesmæssige udvikling. Birgitte Tufte peger i sin artikel "TV og følelserne" på, hvorledes unge i deres søgebevægelser anvender TV og video til at finde svar på følelsesmæssige spørgsmål, - spørgsmål som meget ofte udgrænses i det rationelt prægede skolesystem. Desuden giver hun bud på en undervisningsmetode, hvor det produktive og analytiske indgår i en vekselvirkning.

Unge selvproduktion er emnet for de to sidste artikler, som meget fint afslutter antologien, idet der peges på de muligheder, der ligger i lokalregie for at komme til orde gennem videomediet. Hans Bang, som er leder af videoworkshoppen i Haderslev, beskriver nogle videoproduktionsprojekter, som unge har deltaget i. Gitte Thiesen fortæller i sin artikel om Mediecentret for unge i Århus, som omfatter videoproduktionsselskab, egen radiostation, ungdomsavis, musikformidlingskontor, fotogruppe, galleri og forlag.

"Ungdomsflimmer" er et prisværdigt initiativ og absolut anbefalelsesværdigt. Den er godt redigeret med artikler, der fokuserer på væsentlige aspekter i forbindelse med medier og unge. Den er letlæselig og henvender sig bredt til undervisere indenfor ungdomssektoren, politikere og forældre.

Gunnar Witt, red.: Video et ungt medie - de unges medie, Unge Pædagoger 1987, 114 s., kr. 129,-.

Anmeldt af: Lisbet Ryge Winsløw, folkeskolelærer i Ballerup.

Bogen er en antologi, der kommer bredt, rundt om emnet 'video'. Bogen er skrevet til brug for voksne, der har med unge at gøre, - de unge, som ser mange videofilm.

Det overordnede spørgsmål i bogen er: 'Hvordan får vi de unge til at se 'ordentlige' film, og at lære at vælge og fravælge'? Heldigvis slipper man i denne antologi for den løftede pegefinger på de unges vegne, og bogen kommer på en nuanceret måde rundt om problemet.

Første artikel 'Et åbent vindue' af Kaare Schmidt, er i første omgang en beskrivelse af den tekniske udvikling med mange detaljer. Den behandler det indholdsmæssige, distributionen, økonomien, det globale og nationale aspekt samt finkultur i forhold til populærkultur. Kaare Schmidt slutter sin artikel med følgende:

tilstedeværelsen af gode film inden for alle genrer - ikke blot noget for enhver smag, men noget godt for enhver smag - det afhænger af filmpublikums egen indsigt. I sidste ende får vi de film, vi har fortjent.

Når men beskæftiger sig med undervisning i billedmedier, er det med ønsket om at give eleverne indsigt, vidnen men også nydelsen af de levende billeder, så de bedre vil være i stand til at vælge.

I artiklen 'Video - et mønster af billeder' kommer Bruno Ingemann ind på musikvideoernes udtryksformer, som ligger langt fra spillefilmene. Artiklen giver et fint oplæg til at arbejde praktisk med billeder.

Jørgen Bruun Pedersens artikel om årsager til voldsfascinationen og virkningens af underholdningsvold er en spændende og nuanceret artikel, som ikke prøver at komme med den endelige løsning på problemet, men mere lægger op til en debat om menneskesyn.

Birgitte Tuftes artikel er i fin forlængelse af Jørgen Bruun Pedersens artikel.

Hvem er det der ser video og hvad er det de ser?

Er der alders-, køns- og klasse-mæssige forskelle?

Er nogle af de spørgsmål der belyses. Artiklen slutes af med et bud på, hvordan et undervisningsforløb kunne se ud samt med en kraftig opfordring til at oprette de fornødne massemediekurser for lærere.

Bogen afsluttes med en artikel, hvor Gunnar Witt har interviewet nogle unge i alderen 14 til 16 år om de video-film de ser og om deres reaktioner på

dem, samt deres forestillinger om vold, undertrykkelse, fantasi, angst, kammeratskab m.m. Denne artikel afrunder bogen og lader dem, det hele handler om - nemlig de unge - komme til orde.

En ny generation er vokset op med billedmedierne, og hvis vi som undervisere ikke ønsker at komme bagud, må vi se at komme i gang - og denne bog er et udmærket sted at starte.

Eva Kistrup: Et studie i amerikansk og engelsk TV-serie og soap-tradition. AIL, Institut for litteraturvidenskab, Københavns Universitet, Amager 1988. 285 s. + bilag.

Anmeldt af: Jørgen Poulsen, lektor ved Roskilde Universitetscenter.

Eva Kistrups speciale fra 1986 foreligger først publiceret her lidt ind i 1988 og det er beklageligt, fordi det store materiale, der her fremlægges, kunne have bidraget væsentligt til en præcisering af diskussionen om hvad soap-, serier og især det særlige ved Dollars/Dallas egentlig er.

Ved at gennemgå fortællestruktur og tematik i en række udvalgte serier fra England og USA, gives der et solidt indtryk af "genrens" historie og forskellighed. Den (soap) er faktisk svær at beskrive i få ord. E.K. viser meget tydeligt at det skyldes seriernes lange levetid, hvor de undergår omfattende forandringer (og altså ikke nødvendigvis ligner det man startede med 50 eller 300 afsnit tidligere) og samtidig viser hun, hvor stærkt indholdet er styret af markedets krav. Vi får mange brikker

til en forståelse af det særlige rulettespil som foregår i amerikanske og i stigende omfang også engelske TV-selskaber. Målet er at få idé, format, tema, manus, produktion, publikumsreaktioner og sendetidspunkt til at passe sammen i en højere enhed: den der giver flest seere. Da serierne ofte forløber over lang tid, kan seerreaktionerne ikke blot tages med i form af prøveproduktioner, men også ved ret omfattende ændringer af tema og figurer, efter at serien er startet. Eller i ideen til den næste. Et index i bilagene viser at der i USA og Englang er produceret henved 500 egentlige serier i perioden 70-85 (Trial and Error - or Succes!).

Selv om dette materiale indskrænkes til hvad der kan belyse soap-genren, bliver det alligevel omfattende og ganske vanskeligt for E.K. at styre. Ikke mindst fordi der ofte uden nærmere forklaring veksles mellem flere forskellige analysetyper: Fra personkarakteristikker, handlingstråde/sekvensanalyser, fortællerytmer, plotreferater og til ansatser til aktantanalyser og egentligt psykoanalytiske eller mytologiske tilgange.

De gode pointer er ofte temmelig godt gemt i dokumentationen for alt muligt andet. F.eks. den meget centrale, at amerikanske TV-seere er vænnet til en meget høj grad af abstraktion i miljøtegningen (s.169), sammenholdt med (ca. hundrede sider senere) at danske seere tager Dallas/Dollars ret udistanceret ind og relaterer dem til egne erfaringer, som om den var udsagn om virkeligheden. E.K. forklarer dette med manglen på danske soaps, der bedre kunne have en realitetsformidlende funktion. Pointen fås ved at sammenligne med England, hvor seerne har en højere grad af virkelighedsrelation til deres egne Eastenders, Brookside og Coronation Street end måske alle andre TV-serier og tilsvarende en distance til Dallas/Dollars, med deres ekstreme miljø- og persontegninger. D/D bliver hermed afsat for et spil, hvor den enkelte leger med de elemen-

ter som her og nu svarer til vedkommendes erfaringshorisont og fantasibehov. Heroverfor står de rigtige soaps der i højere grad lægger op til en bearbejdning af seernes realerfaringer. Her er vi dog ovre i receptionsforholdene, hvor E.K. kun har andres empiri, som hun forsigtigt referer. Spørgsmålet er ganske central, hvis man vil diskutere hvorvidt D/D er et oplæg til erfaringsbearbejdning eller lyststyret eskapisme. Her véd vi endnu for lidt. En mere konsistent indholdsanalyse end den E.K. har lagt frem, kombineret med en receptionsanalyse der både er mere tekstligt og psykoanalytisk følsom, fremstår som en næsten historisk udfordring for dansk medieforskning.

For enhver der vil arbejde med soaps og Dallas/Dollars, er denne stofmattede afhandling et godt sted at starte, omend de mange eksempler og de spredte snapse gør arbejdet med bogen mere tidskrævende end nødvendigt.

E. Ann Kaplan: Rocking Around the Clock. Music Television, Postmodernism, and Consumer Culture. Methuen, New York/London 1987, 196 s., kr. 113,-.

Anmeldt af: Steen Fiil, adjunkt ved Tørring Gymnasium

Udgangspunktet for en analyse af rockvideoen og dens mest berømte, berygtede, beskrevne OUTLET, den amerikanske 24-timers kanal MTV, er for E. Ann Kaplan et langt forfatterskab om filmteori og filmanalyse fra en feministisk position. Hun har arbejdet en del med Hollywood-filmen og dens foretrukne, mandsdominerede synsvinkler i skildringen af kvinden, det mandlige BLIK og dets lystbillede som konstituerende for hele iscenesættelsen og teknikken bag filmen.

Har E. Ann Kaplan således en billed-analytisk baggrund for at kaste sig over rockvideoen, så har hun ikke noget umiddelbart kendskab til de rock-traditioner, som videoen måske skriver sig ind i. Allerede i forordet får vi at vide, at dette kendskab er andenhånds, stammer fra hendes datter, som har indviet hende i dette område. Hun kan godt selv huske enkelte kunstnere, fra da hun underviste i London i 60'erne, men ellers er denne del af medieverdenen hende fjern. Som SCHOLAR er hun ikke vant til den, og den ikke til hende, som hun skriver i et efterord om, hvor svært det er at komme igennem med et analyseprojekt overfor et område, som helst ser sig fri for fastfrysende analyser af de konstruerede mediebilleder.

Overhovedet at komme på skudhold af sit analyseobjekt, TO STOP THE FLOW, bliver det centrale punkt i bogen og det centrale punkt i det teoretiske forsøg på at få hold på fænomenet. Det bliver en direkte erfaring med at prøve at trænge ind i, hvad Kaplan mener, er et postmodernistisk fænomen.

De aspekter, som er nedlagt i selve TV-apparatet MTV, som en alt-ophævende, 24-timers ROCK AROUND THE CLOCK, en grænse- og endeløs konsumtion på alle planer, fra det bogstavelige vare(salgs)plan til det psykologiske (stil/image), mener Kaplan, definerer MTV som et postmodernistisk fænomen, der ophæver eller bevæger sig på tværs af alle hidtidige grænser. Det sætter spørgsmålstegn ved hidtidige polariseringspunkter af æstetisk eller kritisk art, og dets diskurs slører opdelingen mellem fortid, nu og fremtid og mellem det populære og det avantgardistiske. Det indoptager alle (rock)historiske perioder og ungdomskulturelle strømninger i sig og spytter det ud i en lang, selvrefererende strøm og placerer seeren i et endeløst nu.

Den begrænsede "drømmen", som biograf-seeren er sig bevidst, at han hensætter sig i, bliver for (M)TV-seeren til en grænseløs befinden sig i TV-

verdenen, i en tilstand, hvor fiktion og virkelighed flyder sammen, netop på grund af TV's højere grad af REALITY-EFFECT. Kaplan analyserer i den forbindelse Live Aid-arrangementet og den skabne som TV-EVENT, apparatet i sig selv påfører arrangørernes oprigtige intentioner, og viser, hvordan de forskellige områder (sult, stjerner, TV) bliver blandet sammen i en postmoderne grænsesløring af narcissistisk lyst og interesse for den Anden.

Indkredsningen af, hvad postmodernisme er, og hvordan MTV og de enkelte videoer fortjener denne betegnelse, sker for Kaplan gennem et forsøg på at komme overens med teoretikere som Lacan og Baudrillard. I sin egen film-analytiske baggrund har hun fundet Lacans kombination af Freuds psykoanalyse med semiologien meget anvendelig som redskab til afkodning af film. Igennem teorierne om den imaginære fase og spejlfasens opsplitnings- og mangeloplevelse, når Kaplan frem til, at den regression, som biografoplevelsen i sin narrativt udstrakte identifikationsmulighed tilbyder det splittede subjekt, netop ikke findes i TV-videoen. Den placerer nærmere subjektet midt i oplevelsen af splittelsen. Gør den det, for at vi som seere skal opleve "tabet" og søge det opfyldt gennem endeløs konsumtion?

For Baudrillard har disse kategorier ingen mening. MTV er et godt eksempel på, hvad han kalder "kommunikationsuniverset", hvori fiktion og virkelighed smelter sammen i simulacra. Kaplan stiller sig yders åben over for disse nye teorier og vil ikke hyle med i korret af (marxistiske) teoretikere, som ser hele dette fænomen som "tabet af historisk bevidsthed", eller som "fortællingens død" og "hensættelse i skizofren tilstand".

Gennem opstilling af Baudrillards gamle "varme" univers overfor det nye "kolde" univers, som han mener, vi er på vej ind i og en konfrontation af dette med videoernes verden, får Kaplan forsøgsvist inddelt disse i 5 for-